

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a soudců JUDr. Michala Mazance a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **A. H.**, zast. Mgr. Daliborem Lípou, advokátem se sídlem Vyšehradská 702/12, Karlovy Vary, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy, odbor cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 4. 2017, čj. KRPA-112792-31/ČJ-2017-000022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 3. 2018, čj. 1 A 51/2017-75,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. 3. 2018, čj. 1 A 51/2017-75, **se zrušuje** a věc **se vrací** Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.
- II. Ustanovenému zástupci Mgr. Daliboru Lípovi, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti a náhrada hotových výdajů ve výši **6 800 Kč**, která je splatná do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalované. Tímto rozhodnutím žalovaná rozhodla o prodloužení doby zajištění stěžovatele za účelem předání o dalších 30 dnů.

[2] Městský soud rozhodoval již po druhé, po té, co jeho předchozí rozhodnutí zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 16. 1. 2018, čj. 9 Azs 233/2017-40, pro nepřezkoumatelnost.

pokračování

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že městský soud po té, co jeho předchozí rozhodnutí bylo zrušeno, nenařídil jednání, ani nevyzval účastníky řízení, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání. Dále namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen ustanoveným advokátem (viz body [18] a [19] tohoto rozsudku) ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[5] Nejdříve se Nejvyšší správní soud musel zabývat přípustností podané kasační stížnosti, jelikož jde v pořadí již o druhou podanou kasační stížnost. Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřijatelná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem soudu.

[6] Právým smyslem výše uvedeného ustanovení je zamezit tomu, aby se Nejvyšší správní soud musel zabývat znovu věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor vyslovil, a kdy se tímto právním názorem krajský soud řídil. Ostatně i soud je svým předchozím vysloveným právním názorem vázán, jestliže rozhoduje za jinak nezměněných poměrů v téže věci o kasační stížnosti proti novému rozhodnutí krajského soudu. Výklad uvedeného ustanovení provedl Ústavní soud v nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, na který navázal rozšířený senát v usnesení ze dne 22. 3. 2011, čj. 1 As 79/2009-165, č. 2365/2011 Sb. NSS, kde uvedl: *„Ze zákazu opakované kasační stížnosti judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. výjimky, jejichž respektování znamená dodržení smyslu a účelu rozhodování Nejvyššího správního soudu. Dospěla k závěru, že toto ustanovení nelze vztáhnout zejména na případy, kdy Nejvyšší správní soud vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Odmítnutí kasační stížnosti za tohoto procesního stavu by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva. [...] Lze tedy shrnout, že ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. limituje přípustnost kasační stížnosti ve vztahu k otázkám již dříve v téže věci Nejvyšším správním soudem závazně posouzeným.“*

[7] Městskému soudu je vytýkáno v prvé řadě procesní pochybení, což odpovídá výjimce, kterou dovodil rozšířený senát. Nyní podaná kasační stížnost je tedy přípustná.

[8] Ve spisu městského soudu je na listech číslo 68 – 73 výše uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 Azs 233/2017 a na listu číslo 74 je již zkrácené znění nyní kasační stížnosti napadeného rozsudku. Ve spisu není ani jinde protokol o ústním jednání nebo výzva městského soudu směřovaná účastníkům řízení, aby se vyjádřili, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání po té, co byl první rozsudek zrušen kasačním soudem.

[9] Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem stěžovatele, že postupem městského soudu bylo porušeno právo na ústní projednání věci. Z judikatury Nejvyššího správního soudu, na kterou stěžovatel odkazoval v kasační stížnosti, plyne, že „[ú]častníku nelze upřít právo na veřejné projednání jeho věci v jeho přítomnosti včetně možnosti vyjádřit se ke věci (čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). [...] Rozhodnutí věci bez nařízení jednání za situace, kdy výzva ke vyslovení souhlasu s takovým postupem podle § 51 s. ř. s. nebyla stěžovatelce řádně doručena, představuje vadu řízení, jež se dotýká samotné zákonnosti nyní napadeného rozsudku. Této námitce tedy Nejvyšší správní soud přisvědčuje, v této části shledává kasační stížnost

důvodnou a tato skutečnost je sama o sobě důvodem pro zrušení rozsudku.“ (rozsudek ze dne 11. 11. 2004, čj. 6 Azs 28/2003-59, č. 482/2005 Sb. NSS). V rozsudku ze dne 14. 12. 2009, čj. 5 Afs 112/2008-129, pak Nejvyšší správní soud, vycházející z judikatury Ústavního soudu, instruktivně rozvedl, že „je třeba rozlišovat dvě situace, kdy krajský soud rozhoduje bez jednání ve věci znovu po té, co bylo jeho předcházející rozhodnutí zrušeno Nejvyšším správním soudem. Prvním případem je situace, kdy i po zrušení prvního rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem zůstává výsledek sporu stále otevřený a krajský soud je v dalším řízení dle závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu povinen se určitými pro věc rozhodnými otázkami, které dosud nebyly ani Nejvyšším správním soudem plně vyřešeny, dále zabývat. Ve druhém případě již byla naopak rozhodná otázka bez zbytku posouzena Nejvyšším správním soudem a krajskému soudu po zrušení jeho původního rozsudku v dalším řízení nezůstává žádný prostor pro vlastní uvážení. V obou případech je opominutí krajského soudu nařídít ve věci znovu jednání, pokud nebyl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. účastníky řízení udělen souhlas k rozhodnutí bez jednání, procesní vadou, konkrétně porušením § 49 odst. 1 s. ř. s. V prvním případě však taková vada zakládá porušení ústavních práv žalobce a je zároveň vadou řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.), ve druhém případě tomu tak není, neboť i kdyby ve věci bylo nařízeno jednání, nemohl by krajský soud rozhodnout jinak, než je předurčeno závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.“ Ústavní soud v usnesení ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. IV. ÚS 786/08, uvedl, že „[s]ouhlas poskytnutý stěžovatelem ještě před vydáním prvního rozsudku ve věci, nebyl dle názoru Ústavního soudu možno bez dalšího vztahovat i na řízení po zrušení rozsudku Nejvyšším správním soudem, neboť procesní situace, za níž byl poskytnut, byla zcela odlišná.“ Z tohoto usnesení vycházel i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2010, čj. 5 Azs 3/2010-92.

[10] Z výše uvedeného je tedy patrné, že po zrušení rozhodnutí Nejvyšším správním soudem musí krajský soud opětovně vyzvat účastníky řízení, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání, nebo musí nařídít jednání. V opačném případě se dopouští vady. Tato vada má vliv na zákonnost, pokud výsledek řízení byl „otevřený“ a nebyl již definitivně předurčen kasačním soudem ve zrušujícím rozsudku.

[11] Předchozí rozhodnutí městského soudu bylo Nejvyšším správním soudem zrušeno pro nepřezkoumatelnost týkající se věcného posouzení. Nejvyšší správní soud městskému soudu věc vrátil se závazným právním názorem, aby se důkladněji vyjádřil k námitkám vzneseným v žalobě. V žádném případě tak nebylo řešení věci předurčeno kasačním soudem.

[12] Samotný procesní postup městského soudu, který vyústil ve vydání napadeného rozsudku, byl nesprávný, proto se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat námitkami nepřezkoumatelnosti vznesenými v kasační stížnosti. Není totiž na jisto postavené, že v případě, že by městský soud respektoval právo na ústní projednání věci, rozhodl by stejným způsobem. Věcné přezkoumání samotného rozsudku by nyní bylo předčasné.

[13] Nejvyšší správní soud nad rámec vypořádání kasační stížnosti upozorňuje městský soud, že žalovaným není Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, ale je to Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy, odbor cizinecké policie, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3. Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, totiž v § 164 odst. 1 písm. v) přiznává přímo odboru cizinecké policie pravomoc v rozhodování o zajištění cizince. Z hlavičky napadeného rozhodnutí žalované jde seznat, že jej vydal právě odbor cizinecké policie. V projednávané věci prozatím jediný úkon žalované (vyjádření k žalobě na č. l. 44) provedl právě odbor cizinecké policie Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy.

IV. Závěr

[14] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Městský soud se dopustil vady řízení, která měla vliv na zákonnost napadeného

pokračování

rozsudku, proto dle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. rozsudek zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je soud v souladu s § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právními závěry uvedenými v tomto rozsudku. Bude tedy muset opětovně zaslat účastníkům řízení výzvu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. a pokud nebude souhlas obou stran s rozhodnutím věci bez jednání dán, bude povinen nařídit ve věci jednání.

[15] O věci soud rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[16] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém řízení podle § 110 odst. 3 s. ř. s.

[17] Ustanovený zástupce učinil v řízení před Nejvyšším správním soudem dva úkony právní služby, a to doplnění kasační stížnosti dle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „AT“), a sepsání právního rozboru věci týkající se platnosti jeho ustanovení i v nyní podané kasační stížnosti dle § 11 odst. 1 písm. h) AT. Za jeden úkon právní služby zástupci stěžovatele náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. AT]. Náhrada hotových výdajů je stanovena paušální částkou 300 Kč za jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 3 AT). Celková výše odměny ustanoveného zástupce tak činí 6 800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

[18] Nejvyšší správní soud upozorňuje, že rozšířený senát v usnesení ze dne 28. 6. 2018, čj. 8 As 167/2017-58, č. 3766/2018 Sb. NSS, dospěl k závěru, že zastoupení advokátem, kterého Nejvyšší správní soud ustanovil pro řízení o kasační stížnosti, je omezeno jen na řízení před Nejvyšším správním soudem. V dalším řízení před krajským soudem, bylo-li jeho rozhodnutí kasačním soudem zrušeno a věc vrácena, takové zastoupení netrvá. Zástupce stěžovatele mu byl ustanoven v předchozím řízení před Nejvyšším správním soudem sp. zn. 9 Azs 233/2017. V nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud připustil i přes vyslovený názor rozšířeného senátu zástupce stěžovatele jako jeho zástupce, jelikož v opačném případě by stěžovateli bylo upřeno právo přístupu k soudu. Judikaturní odklon nemůže jít k tíži účastníku řízení (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 5. 12. 2017, čj. 1 Afs 58/207-42, č. 3686/2018 Sb. NSS).

[19] V dalším řízení před městským soudem, které bude následovat, se však již názor rozšířeného senátu vyslovený ve věci sp. zn. 8 As 167/2017 aplikovat bude. Zastoupení stěžovatele ustanoveným zástupcem tak již nebude trvat. Pokud nadále nebude znám pobyt stěžovatele, městský soud mu bude muset ustanovit opatrovníka dle § 29 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (za užití § 64 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 13. února 2019

JUDr. Petr Mikeš, Ph.D.
předseda senátu